

Checklista vid misstanke om oegentligheter

Checklista vid misstanke om oegentligheter

Idrotten står inför ett antal utmaningar och problem. Doping, korruption, uppgjorda matcher, huliganism och kriminell infiltration är exempel som bryter mot idrottens grundläggande principer. Under de senaste åren ser vi även ökade utmaningar kopplat till ekonomi, juridik och ledning av idrottsorganisationer.

Idrottsrörelsen har under lång tid utarbetat repressiva åtgärder, det vill säga rutiner för hur man ska agera när en förseelse redan har ägt rum. Detta dokument syftar till att ge Riksidrottsförbundet, RF-SISU distrikt och specialidrottsförbund en övergripande handledning vid *misstanke* om oegentligheter. Checklistan kan komma att ändras över tid för att vara så aktuell som möjligt utifrån rådande omständigheter.

Utgångspunkter för hantering av misstanke om oegentligheter

- Varje idrottsorganisation har ett ansvar för att förebygga och upptäcka oegentligheter. Det åligger dock inte organisationen att utreda brott. Ansvar för detta ligger på polis och åklagare.
- Vid misstanke om oegentligheter bör en granskning göras för att få misstanken undanröjd eller bekräftad. Att ha rutiner för löpande granskning av misstanke om oegentligheter är i sig förebyggande.

- När en misstanke indikerar att ett brott har skett ska anmälan lämnas till polisen eller annan relevant myndighet. Berörd organisation ska även i vissa fall lämna relevant information till Riksidrottsförbundet i enlighet med nedan gällande rutiner.
- Vid det fall polismyndigheten, eller andra myndigheter, med lagstöd begär in uppgifter kopplade till oegentligheter ska dessa utlämnas. Uppgifter lämnas även ut till polisen eller annan myndighet i samband med anmälan om misstänkt brott.
- Materialet i granskningen kan innehålla känsliga och förtroliga uppgifter gällande såväl den misstänkte som andra personer vilka berörs av granskningen. Dessa uppgifter ska behandlas i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR).

Definition av begreppet oegentlighet

Oegentlighet är ett samlingsbegrepp för en vid grupp oönskade beteenden och handlingssätt. Inom idrottsrörelsen inbegriper detta brott, korruption och förtroendeskadliga ageranden med konsekvenser för Riksidrottsförbundets (RF), RF-SISU-distrikts, specialidrottsförbunds (SF) och/eller idrottsförenings (IF) anseende eller verksamhet.

I detta dokument tar vi upp följande områden:

- Bidragsfusk kopplat till verksamhets- och projektstöd
- Kriminell infiltration inom idrotten
- Oegentligheter kopplad till ”Trygg och inkluderande idrott

Bidragsfusk kopplat till verksamhets- och projektstöd

Från politiskt håll har det sedan ett antal år tillbaka funnits ett ökat fokus på att upptäcka och förhindra bidragsfusk och stölder från välfärden. Det gäller även bidrag kopplat till idrotten. Förtroendet för välfärdssystemen urholkas när människor utnyttjar systemen genom fusk eller missbruk. Det kan aldrig accepteras och som ett led i detta kommer RF att stärka kontrollfunktionerna och öka antalet oanmälda granskningar.

Organisationer som mottar statsstöd ska enligt förordning (1999:1177) om statsbidrag till idrottsverksamhet lämna redovisningshandlingar, verksamhetsberättelser och andra uppgifter som RF bestämmer.

Det inbegriper också att SF och RF-SISU distrikt i kraft av bidragsfördelare ska lämna in rapporter och övriga underlag som begärs in av RF på utsatt tid. Om detta inte sker eller om underlagen är av undermålig kvalitet har RF rätt att besluta om konsekvenser för framtida utbetalningar av bidrag.

Det gäller också om SF eller RF-SISU distrikten inte sköter sin bidragshantering utifrån det RF beslutat om via regelverk och riktlinjer.

Riktlinjerna bestämmer bland annat att RF-SISU distrikt och SF ansvarar för att helt eller delvis kräva tillbaka utbetalt stöd om något av följande framkommer:

- Att utbetalningen grundats på oriktiga uppgifter
- Att bidraget inte använts för det ändamål det beviljats för
- Att hela det beviljade beloppet inte har använts
- Att IF eller SF inte inkommit med återrapport enligt gällande regelverk.

Vid extraordinära händelser (till exempel förskingring av medel där polisanmälan har gjorts) ska SF eller RF-SISU distrikt informera RF Peter Eriksson (peter.eriksson@rfsisu.se) samt Emma Sandahl (emma.sandahl@rfsisu.se) om ärendet.

Exempel på möjliga bidragsfusk inom idrottsrörelsen

- Föreningen eller förbundet använder medvetet medel till annat ändamål, men redovisar att sökt verksamhet genomförts
- Föreningen fyller i extra närvaro och får därmed mer pengar.
- Föreningen redovisar aktiviteter och deltagare utan att ha bedrivit verksamhet.
- Bolag bedriver verksamhet som redovisas via föreningen för att komma åt bidrag.

Förtroendet för välfärdssystemen urholkas när människor utnyttjar systemen

Vid misstanke om bidragsfusk

Samla ihop och dokumentera relevant information:

- Namn på SF eller IF som du misstänker fuskar.
- När skedde fusk?
- Beskriv din misstanke om fusk så bra du kan.
- Kan vi kontakta dig om vi vill veta mer?
- Om ja, ange kontaktuppgifter nedan.
 - Ditt namn (för- och efternamn)
 - Din e-postadress
 - Ditt telefonnummer
 - Din roll
- Bifoga eventuella underlag

Uppgifterna mejlas till RF Peter Eriksson (peter.eriksson@rfsisu.se) samt Emma Sandahl (emma.sandahl@rfsisu.se).

Möjliga åtgärder från RF

- RF erhåller information enligt ovan.
- Om misstanke kvarstår efter genomgång av underlagen initieras en intern granskning.
- RF:s säkerhetsansvariga genomför en hot- och riskanalys och säkerhetsåtgärder vidtas vid behov.
- Vid bekräftad misstanke kopplas berörda myndigheter in vid behov.

Möjliga påföljder från RF

- Krav på återbetalning av stöd.
- Polisanmälan.
- Indragen möjlighet för SF eller RF-SISU distrikt att fördela bidrag.
- Reducerat bidrag till SF.
- RF kan besluta om att utesluta SF som medlem och SF kan utesluta IF som medlem.

Kriminell infiltration inom idrotten

Polisen konstaterar att den organiserade brottsligheten fortsätter att ta mark inom idrotten och utgör ett växande problem. Idrottsrörelsen är en positiv kraft i samhället som engagerar många och står för värden som integritet, laganda och rent spel. När företrädare för idrottsrörelsen bryter mot dessa värden kan det bidra till att underminera idrottsrörelsen, men även samhället i stort.

Hur kan infiltrationen se ut?

Inom ramen för stiftelsen Tryggare Sveriges arbete med säkerheten i kommunerna har de i nya rapporter kartlagt situationen inom svensk idrott. Där konstateras bland annat att kriminella nätverk i dag har total makt över en handfull föreningar och ett stort inflytande i ännu fler. Här är bilden dystert och innehåller allt från svart arbetskraft till bidragsbrott.

Kommunala och statliga bidrag ses som viktiga för föreningarnas ekonomi men är även föremål för konflikter. För vissa föreningar har dessa pengar, även relativt små belopp, varit attraktiva för enskilda personer och grupper.

Det har lett till försök att utnyttja föreningsdemokratin för att välja in och välja bort styrelsemedlemmar i syfte att få makt över föreningen.

Vid misstanke om kriminell infiltration inom idrotten

Det är särskilt svårt att få fram berättelser om korrup­tion eller ”trix och fix” med ekonomin inom idrotten. Det beror dels på en tystnadskultur och att händelserna ofta satt spår hos de drabbade. De rör den egna organisationen eller det egna agerandet och därmed det egna samvetet. För att kunna förebygga dessa utmaningar

krävs samverkan med olika myndigheter. Därför är det viktigt att initiera kontakt med lokalpolisen och berörd kommun för att identifiera specifika funktioner, kontaktvägar och/eller kontaktpersoner att samverka med och i möjligaste mån ingå i den lokala samverkan mot kriminalitet och brottslighet. Vid misstanke om kriminell infiltration bör följande åtgärder vidtas:

Samla ihop och dokumentera relevant information:

- Namn på SF, IF eller person som du misstänker är infiltrerad eller infiltrerar.
- När uppdagades de första tecknen?
- Beskriv din misstanke om kriminell infiltration så bra du kan.
- Kan vi kontakta dig om vi vill veta mer?
- Om ja, ange kontaktuppgifter nedan.
 - Ditt namn (för- och efternamn)
 - Din e-postadress
 - Ditt telefonnummer
 - Din roll
- Bifoga eventuella underlag

Uppgifterna mejlas till RF Lena Sahlin (lena.sahlin@rfsisu.se).

Möjliga åtgärder från RF

- RF erhåller information enligt ovan.
- Om misstanke kvarstår efter genomgång av underlagen initieras en intern granskning.
- RF:s säkerhetsansvariga genomför en hot- och riskanalys och säkerhetsåtgärder vidtas vid behov.
- Vid bekräftad misstanke kopplas berörda myndigheter in.

Möjliga påföljder från RF

- Krav på återbetalning av eventuella stöd.
- Polisanmälan.

RF kan besluta om att utesluta SF som medlem, SF kan utesluta IF som medlem och IF kan utesluta medlemmar.

Eventuella ytterligare frågor hänvisas till RF:s säkerhetsansvariga, Lena Sahlin, lena.sahlin@rfsisu.se

Oegentligheter kopplad till ”Trygg och inkluderande idrott”

Inom idrottsrörelsen råder nolltolerans mot all form av mobbning, trakasserier, hot, våld och övergrepp. Målet är att alla – barn, ungdomar och vuxna – ska kunna idrotta och känna sig trygga. Ändå förekommer det att individer far illa. Ansvar för att idrottsmiljön ska upplevas trygg ligger ytterst på respektive förening. En nyligen genomförd enkät av RF-SISU Västerbotten, visar dock att endast 6 av 10 idrottsföreningar i Västerbotten har ett system, plan eller motsvarande för att fånga upp om någon i föreningen far illa.

Hur kan oegentligheter kopplade till ”Trygg och inkluderande idrott” se ut?

Här är några exempel på oegentligheter som kan förekomma inom ramen för ”Trygg och inkluderande idrott”:

- Diskriminering: Behandling av individer på ett sämre sätt baserat på kön, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- Kränkande behandling och mobbning: Handlingar som nedsättande kommentarer, utfrysning eller fysiska övergrepp som pågår över tid.
- Våld: Fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld, inklusive hedersrelaterat våld.
- Ekonomiska oegentligheter: Missbruk av ekonomiska resurser, såsom stöld eller bedrägeri.

- Selektivitet och exkludering: Att medvetet utesluta individer från deltagande baserat på subjektiva kriterier utan relevans för idrottsutövningen.
- Korruption: Missbruk av makt för personlig vinning, vilket kan inkludera mutor eller nepotism.

Målet är att alla – barn, ungdomar och vuxna – ska kunna idrotta och känna sig trygga.

Vid misstanke om oegentligheter

När ni nås av information som skulle kunna vara en oegentlighet ska ni tänka på följande:

- Utvärdera informationen som lämnats noggrant.
- Se till att all information och kommunikation dokumenteras noggrant.
- Bedöm allvarlighetsgraden och trovärdigheten i de rapporterade uppgifterna.
- Bedöm om ni behöver samla mer information.
- Om det finns en person som drabbats negativt av oegentligheten kan personen behöva stöd. Om det finns en person som pekas ut kan även den personen behöva stöd. Rådgör gärna med Idrottsombudsmannen för att bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas. En handlingsplan kan behöva utvecklas för att adressera problemen, vilket kan inkludera förebyggande åtgärder och utbildning.
- För att åtgärder ska kunna vidtas är det angeläget att specialidrottsförbundet eller föreningen får kännedom om oegentligheterna.

Ni kan lämna uppgiften om oegentligheten vidare till Idrottsombudsmannen för ytterligare stöd, idrottsombudsmannen@rf.se.

Även om oegentligheten tas vidare till Idrottsombudsmannen kan ni behöva involveras ytterligare eller så kan ni behöva ta vid igen när ärendet går över i utbildningsinsatser.

Riksidrottsförbundet

Box 11016 • 100 61 Stockholm • Tel. 08 699 60 00
riksidrottsforbundet@rf.se • rf.se